



השבת של רבי נחמן מברסלב



לזכרון נצח מורינו ר' ישראל דב אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

היום הזה נהיתה לעם ...

[לקוטי הלכות - בשר בחלב ד', א']

כי זה כלל גדול, שצריך האדם להתחיל בכל פעם מחדש, כאשר הזהיר רבנו ז"ל על זה פעמים אין מספר, כמבואר בספריו הקדושים בכמה מקומות; וכמבואר בסיפור שבחיו הקדושים, שהוא בעצמו זכה למה שזכה על ידי שהתחיל בכל פעם מחדש ולא נפל בדעתו משום דבר שבעולם, ואפילו ביום אחד היה לו כמה התחלות (כמבואר שם, עיין שם); וכמבואר בדברי חז"ל כמו שכתוב על פי אשר אנכי מצוך היום בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים, וכתוב היום הזה נהיתה לעם, ודרשו רבותינו ז"ל ומובא בפרוש רש"י בכל יום ידמה בעיניך כאלו היום נכנסת עמו בברית.

אם נפל בכל פעם למה שנפל רחמנא ליצן אף על פי כן אל יסתכל על זה כלל, וישכח כל זה. כי זה היום והשעה שהוא עומד בו עתה עדיין לא היה בעולם, ומי יודע מה יוכל לזכות עדיין עתה באותו היום ובאותה השעה. כי השם יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ואין יום דומה לחבירו ואין שעה דומה לחברתה, וכמובא בכתבי האר"י באריכות מזה גודל השינויים לאין מספר הנעשים בכל יום ויום, ואפילו בכל שעה ושעה...

נמצא שאין ראייה כלל מיום לחברו ומשעה לחברתה, כי העולמות והגלגלים וכו' משתנים בכל עת, ויכול להיות שאף על פי שעד הנה היה מה שהיה, אף על פי כן עתה עתה יכול לעשות איזה נחת רוח להשם יתברך באשר הוא שם כי כל השתנות העולמות וכו' הכל בשביל כל אדם. כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם (סנהדרין ל"ז). ועל כן צריך כל אדם להאמין שבכל עת ושעה ורגע, כל ימי חיו, יש בכח האדם להתחיל מעתה, ואל יסתכל כלל על יום שלפניו ולאחריו, רק יחזק עצמו עתה להתקרב להשם יתברך במה שיוכל: בעסק התורה או תפלה או איזה מצוה; ואם אינו יכול לעשות דבר באותה השעה, על כל פנים ישתוקק ויכסוף להשם יתברך, כי רצון וכיסופין דקדושה יקר מן הכל (כמבואר בדברי הקדושים כמה פעמים).



צדיק

[מספר אוצר היראה - צדיק - רכ"ח]

הצדיקים אמתיים שכל קדושת ישראל תלוי בהם, הם בחינת מאורי אור. והמפורסמים של שקר הם בחינת מאורי אש, וקשה מאד להבדיל ולהפריש ביניהם ולעמוד על האמת, כי גם בהמאורי אש יש בהם איזה בחינה של אמת שהוא בחינת מאורי אור, כי כל שקר שאין בו אמת בתחילתו וכו', אבל היו צריכין שיהיו נכנעין ובטלין תחת הצדיקי אמת ואז היו נכללין במאורי אש במאורי אור והיה נתתקן הכל. אבל הם רוצים להשתרר ולמלוך ונוטלין גדולה לעצמן, ורוצים להעלים ולהסתיר לגמרי בחינת המאורי אור שהם בחינת הצדיק אמת, ועל כן קשה מאד לברר האמת, כי כל אחד אומר שאצלו האמת.

סיפור

[חיי מוהר"ן, ק']

שמעתי בשמו, לעניין המפורסמים בעלי מופת, ספר מעשה שמלך אחד היו לו שני בנים אחד היה חכם ואחד היה שוטה. ועשה את השוטה ממונה על האוצרות, והחכם לא היה לו שום התמנות, רק ישב אצל המלך תמיד.

והיה קשה להעולם מאד, שזה שאינו חכם יש לו כל התמנות והכל באין ונכנסין אצלו להכניס או להוציא מן האוצרות, וזה החכם אין לו שום התמנות כלל.

והשיב להם המלך, וכי זה הוא מעלה במה שהוא לוקח אוצרות מוכנים וחולקם להעולם? כי זה החכם יושב אצלי וחושב מחשבות, ובא על עצות חדשות שאיני יכול לבוא עליהם. ועל ידי אלו העצות, אני כובש מדינות שלא הייתי יודע מהם כלל, אשר מאלו המדינות נמשכים ובאין כל האוצרות שלי.

כי באמת, אם יסתכל האדם על עצמו היטב, יראה שכל הבלבולים ונפילות וירידות וחלישות הדעת שיש לו, הכל הוא על די ריבוי המחשבות מיום שעבר ליום הבא ומשעה לשעה; שרוב העולם הם כזקנים בעיני עצמן וכל אחד נחשב בעיני עצמו כאילו כבר נזקן בדרכיו שרגיל בהם ימים רבים, עד שאי אפשר לו לשוב לדרך אחר. ומחמת שהוא יודע בעצמו שהוא רחוק מדרך הישר באמת, על כן נמצאים רבים שמיאשים עצמם מלהתקרב באמת להשם יתברך, ואפילו מעט העבודה והמצוות שמקיימים הוא כמו מצוות אנשים מלומדה, ועושים אותם בלי התעוררות וחיות. והכל מחמת הזיקנה שקפצה עליהם שנחשבים בעינם כזקנים כנ"ל, שזה מזיק מאד מאד כמו שהזהיר אדומו"ר ז"ל מאד מאד, ואמר שאסור להיות זקן הן חסיד זקן הן צדיק זקן וכו'.

כי לא מבעיא מי שתעה מדדך הישר לגמרי ועושה מה שעושה רחמנא ליצלן, כל אחד כפי מה שיודע בנפשו, ונדמה בעיניו כזקן ורגיל במעשיו אשר לא טובים, לאיש כזה בודאי מזקת הזקנה הזאת בלי שיעור, כי יכול לילך לאיבוד לגמרי, חס ושלום, אם לא יתעורר להתחדש, שזה עיקר התשובה, בחינת השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו וכו' - חדש דייקא; אלא אפילו הכשרים קצת, ואפילו צדיקים וחסידים, אם הם כזקנים אצלם ועושים עבודתם כזקן הרגיל מכבר בזה, גם כן אינו טוב כמו שאמר רבינו ז"ל, שאפילו צדיק זקן אינו טוב. כי היצר הרע נקרא מלך זקן וכסיל.

כי עיקר העבודה הוא התחדשות, בחינת וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים, שצריכין להתחדש בכל יום ממש בבחינת אשר אנכי מצוך היום: בכל יום יהיו בעיניך כחדשים! הנאמר בקריאת שמע וכו' כנ"ל. כי מי שמחזק עצמו להתחיל בכמה פעמים מחדש בודאי לא יפול לעולם אפילו אם יעבור עליו מה. כי צריך אדם לסלק מדעתו ולהעביר ממחשבתו לגמרי כל מה שעבר ביום העבר או בשעה העוברת, וידמה בעיני עצמו בכל יום ואפילו בכל שעה, כאילו היום נולד, בחינת אני היום ילדתיך, וכתוב היום אם בקולו תשמעו, שצריך לחשוב בכל יום ובכל עת ושעה כאילו היום ובאותה שעה הוא נולד ובא לעולם, ורוצה להתחיל להכיר את מי שאמר והיה העולם.

ואפילו שכבר היה כן אלפים ורבי רבבות פעמים שרצה להתחדש ולהתחיל להתקרב להשם יתברך ולא עלתה בידו, אפילו

תפילה

[מספר לקוטי תפילות ב' - תפילה ל"ג]

... ותזכני לקדש את עיני מעתה, שלא אסתכל עוד במה שאסור להסתכל, מכל שכן שלא אסתכל שום הסתכלות המביא לידי הרהור, חס ושלום. ואזכה לידע בכל-עת איך להתנהג בזה, לבל יתגברו ההרהורים, חס ושלום, יותר על-ידי הפחד ביותר, ועל-ידי נענוע הראש ועצימת העיניים יותר מהמידה, כאשר נגלה לפניך כל זה. רק אזכה לשכל אמת, לידע איך להתנהג בעיני בקדושה ובטהרה באמת כרצונך הטוב, באופן שאזכה להנצל ולהשמר מכל דבר רע.



אבל זה הממונה לוקח אוצרות מוכנים ומחלקם להעולם. על כן בודאי גדלה ושגבה מאד מעלת החכם על הממונה, אף על פי שנראה שאין לו שום התמנות. כי ממנו נמשכים כל האוצרות הנ"ל.

חיי מוהר"ן

[סימן ת"ס-תס"א, תס"ז]

○ בהעברה בעלמא, ראיתי בכתביו מי שאין לו גבורת-אנשים יאמר שיר-השירים משלי קהלת, כי הם בחינת תלת טיפין כמובא בתיקונים (תיקון י"ג כ"ט):, עיין שם.
○ אמר: מלך גדול מנביא על פי מצוות התורה (עיין הוריות י"ג).

○ פעם אחת, היה משיח בענין התפילות של ימים הנוראים. אמר, שבתחילה הבעל תפלה מתחיל: **המלך**, ואזי הוא הולך מיקודם והעולם הולכים אחריו. כי הוא אומר תחילה, והעולם אומרים אחריו וכן מתנהג עוד להלן יותר. ואחר-כך הוא מסתכל בעצמו, **מי אנכי לילך ולהקדים לפני העולם**, ועל-כן אחר-כך הוא מתנהג להפך, שהעולם אומרים תחילה ואחר-כך הבעל-תפלה, כגון **מלך עליון אמיץ המנשא**, וכן **אתה הוא אלקינו בשמים ובארץ**, וכן **ונתנה תקף** וכן בכל התפלות, שבכולם העולם אומרים הפיוטים והחרוזים קודם להבעל-תפלה והבעל-תפלה אחריהם. ובתחילה היה להפך כי הוא מסתכל בעצמו וכו' כנ"ל.

ותקדש את עיני מעתה באמת בחסדיך העצומים, ותזכני לקדש ולטהר את כל הארבע יסודות בקדושה גדולה. ואזכה להוסיף בכל פעם קדושה על קדושה, עד שאזכה להיות כולו טוב, עד אשר לא יזיק עוד לעיני שום הסתכלות בעולם כלל. ואפילו אם אראה בעיני מה שאראה, לא יגיע לדעתי ומוחי שום צד הרהור ומחשבה חיצונה כלל, ולא יבלבל שום ראייה והסתכלות את דעתי כלל, רק אזכה להיות דבוק בקדושתך תמיד.

אכילה

[מספר אוצר היראה - אכילה - קנ"ג]

היין בקדושה הוא בחינת דעת וחכמה, שהוא בחינת כל השבעים פנים לתורה, שזה בחינת: **יין נתן בשבעים אותיות**, שאמרו רבותינו ז"ל, והוא בחינת יין המשמח, בחינת **לב שמח ייטיב פנים**, דהיינו שזוכים לאור הפנים דקדושה על ידי היין דקדושה, שזה בחינת התעוררות השינה, שזה בחינת התגלות הדיבור דקדושה, בחינת **וחכך כיון הטוב** וכו' **דובב שפתי ישנים**; ועל כן אין אומרים שיר אלא על היין, כי השיר הוא גם כן בחינת התעוררות השינה, בחינת **עורי עורי דברי שיר**.

מכתב

[מספר א"ב הנחל ב' - מכתב רפ"ז]

פנימיות לבבך ולבבי יודעים ומרגישים הזכיה אשר זכינו להתקשר לאור האורות צח הצחצחות בחיר מבחירי צדיקייא - נחל נובע מקור חכמה - אשר במעיינות חכמת תורתו מאיר בנו אמונה אמתית דאמתית קדושה וישרה, שהיא מקור החכמה שעל ידה באים להשגות אלקות.

אבל להפך, חס ושלום, כשאין היין בקדושה, אזי אדרבא הוא מביא שינה כנראה בחוש, שזהו בחינת הסתלקות הדעת והמוחין של שבעים פנים לתורה, שהם בחינת אנפין נהירין, ומתגברין חס ושלום האנפין חשוכין שהם בחינת השבעים אומות, שהם בתכלית החושך ורחוקים משבעים פנים של תורה. ועל כן נאסר היין במגע עכו"ם, כי תכף כשנוגע העכו"ם בהיין אזי נמשך היין לבחינת שינה, בחינת הסתלקות שבעים פנים לתורה, ועל כן הוא אסור לנו, ועל כן נקרא יין-נסך על שם: **כי נסך ה' עליהם רוח תרדמה**, בחינת התגברות השינה דסטרא אחרא על ידי יין כזה. ומה שנאסר היין במגע העכו"ם דייקא, עיין פנים (הלכות יין-נסך, הלכה ב').

לכן הנני מסיתו לטוב, לחשוב מחשבות עמוקות ברצון חזק, להתגבר להגות בספריו תמיד בכל יום, לראות ולשמוע אורות החדשות שבהם עד שיכנס ריחות הקדושות מהדיבורים הקדושים בלבנו לקיום ולמעשה. כי הבעל דבר אורב על האדם תמיד, והעיקר על אחריותו, בפרט עתה בדורות הללו. ואי אפשר לדלג ולקפוץ על הגהינום שהוא זה העולם, כי אם על ידי כח הצדיק האמת ועצותיו הקדושות העמוקות והתמימות והפשוטות מאד, לכל אחד ואחד בכל מקום ובכל זמן, יהיה איך שיהיה.

מבשרך לא תתעלם, היינו שלא תעלים עיניך מלרחם על בשרך, היינו בשר גופך, כי צריכים לרחם מאד על הגוף, לראות לזכוכו כדי שיוכל להודיע לו מכל ההארות וההשגות שהנשמה משגת. כי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאד, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך כל אדם לרחם מאד על בשר הגוף לראות לזכך הגוף, עד שגופו יראה ויחזה השגות עליונות שהנשמה משגת תמיד. וזה בחינת **מבשרי אחזה אלוה** - מבשרי דייקא.

אבל כשיש לגוף עזות, מבחינת **הכלבים עזי נפש**, שהוא עז וחזק בהתאוות, אין הנשמה יכולה לסמוך עצמה ולהתקרב להגוף להודיע לו מההשגות שלה. וזה בחינת **מבשרי אחזה אלוה** - מבשרי דייקא, על ידי בשר הגוף יחזה אלוה-ה...

צדיק

[מספר אוצר היראה - צדיק - רכ"ח]

הצדיקים אמתיים שכל קדושת ישראל תלוי בהם, הם בחינת מאורי אור. והמפורסמים של שקר הם בחינת מאורי אש, וקשה מאד להבדיל ולהפריש ביניהם ולעמוד על האמת, כי גם בהמאורי אש יש בהם איזה בחינה של אמת שהוא בחינת מאורי אור, כי כל שקר שאין בו אמת בתחילתו וכו', אבל היו צריכין שיהיו נכנעין ובטלין תחת הצדיקי אמת ואז היו נכללין מאורי אש במאורי אור והיה נתתקן הכל. אבל הם רוצים להשתרר ולמלוך ונטלין גדולה לעצמן, ורוצים להעלים ולהסתיר לגמרי בחינת המאורי אור שהם בחינת הצדיק אמת, ועל כן קשה מאד לברר האמת, כי כל אחד אומר שאצלו האמת.

עצות

[מספר לקוטי עצות - עינים, ט']

❖ על-ידי ראית פני הצדיק האמת, על ידי זה זוכין להסתכל בעצמו על כל המידות הנמשכין מארבע יסודות, איך הוא אוחז בהם, ולשוב בתשובה על כל הפגמים שבהם.

אומן ראש השנה

אצל הראש בני ישראל